

Державна регуляторна служба України

Копія:
Фонд державного майна України

Вих. № 008-07/02
Від 07 лютого 2019 р.

Професійна асоціація корпоративного управління (далі – ПАКУ) уважно розглянула проект рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі – Комісія) «Про затвердження Порядку ведення реєстру оцінювачів, які можуть проводити незалежну оцінку у випадках, встановлених законодавством про цінні папери та акціонерні товариства» (<https://www.nssmc.gov.ua/projects-of-regular/pro-zatverdzhennya-poryadku-vedennya-restru-otsnyuvatchv/>, далі – проект рішення) та **пропонує повністю змінити концепцію формування реєстру оцінювачів**, які можуть проводити незалежну оцінку у випадках, встановлених законодавством про цінні папери та акціонерні товариства, з огляду на наступне:

Проектом рішення пропонується встановити вимогу щодо наявності у штатному складі заявника не менш ніж 3 (трьох) оцінювачів, при цьому хоча б один із оцінювачів заявника повинен мати чинний сертифікат, виданий однією із міжнародних організацій (ACCA/CFA) та обов'язково бути залученим до проведення оціночної діяльності за зазначеним напрямом.

Переважна більшість суб'єктів оціночної діяльності, що володіють чинними сертифікатами за напрямом 2 «Оцінка цілісних майнових комплексів, паїв, цінних паперів, майнових прав та нематеріальних активів, у тому числі прав на об'єкти інтелектуальної власності», не відповідають вимозі «наявність у штатному складі заявника не менш ніж 3 (трьох) оцінювачів, які здійснюють практичну оціночну діяльність на постійній основі та мають кваліфікаційне свідоцтво оцінювача за напрямом 2...» (результат вибіркового опитування суб'єктів оціночної діяльності з сертифікатом за напрямом 2 показав, що цьому критерію, станом на сьогодні відповідає лише кожен 10-й з опитаних).

Таким чином, можемо припустити, що з загальної кількості суб'єктів оціночної діяльності, які мають право здійснювати оцінку, лише за цими двома критеріями до реєстру, який вестиме Комісія, може бути допущено 75 (це середні/великі компанії, що працюють на оціночному ринку).

Публічні дані, стосовно оцінювачів, які мають чинні сертифікати ACCA/CFA відсутні в цілому, відповідно, неможливо спрогнозувати, яка кількість діючих суб'єктів оціночної діяльності має в своєму складі відповідних спеціалістів (та й чи взагалі має хоч хтось).

Цілком очевидно, що пересічна оціночна компанія (суб'єкт оціночної діяльності), станом на момент появи кваліфікаційної вимоги про наявність серед оцінювачів, працюючих

в її складі, сертифікованих спеціалістів АССА/СФА, не мала потреби в подібній сертифікації своїх працівників (жоден нормативно-правовий документ цього не вимагав).

Подібна сертифікація може бути наявна лише у компаній, що надають послуги не тільки з оцінки, але й працюють одночасно в галузі аудиту, податкового та бухгалтерського консультування, інвестиційного менеджменту і т.п.

З аналізу державних закупівель в системі ПРОЗОРО, сертифікованих спеціалістів АССА мають в своєму складі лише компанії, що являються частиною міжнародних консалтингових груп (Бейкер Тіллі, Делойт енд Туш, Прайсвотерхаускоперс, КПМГ, Крестон, Нексія і т.д.).

Очевидно, що різке зменшення кількості суб'єктів оціночної діяльності, які матимуть законну можливість проводити оцінку вартості акцій у випадках, встановлених законодавством про цінні папери та акціонерні товариства (нагадаємо, що це не тільки випадки обов'язкового продажу акцій на вимогу власників домінуючого пакету акцій, але й зміна розміру статутного капіталу акціонерного товариства, випадки обов'язкового викупу акцій, тощо), призведе до різкого зростання вартості таких послуг та, взагалі, неможливості отримати такі послуги (наприклад, протягом лютого-березня під час підготовки до проведення річних загальних зборів акціонерних товариств).

Крім цього, проектом рішення пропонується встановити вимогу щодо обов'язкового рецензування звітів експертною радою саморегулівної організації оцінювачів, що також неминуче призведе до зростання вартості самої послуги (вартість послуг з рецензування, звичайно, буде перекладена на замовника оцінки) та поставить в дискримінаційні умови оцінювачів, які не входять до складу жодної саморегулівної організації оцінювачів.

Враховуючи викладене, **ПАКУ вважає, що встановлення дозвільного принципу формування реєстру оцінювачів, які можуть проводити незалежну оцінку у випадках, встановлених законодавством про цінні папери та акціонерні товариства, з використанням дискримінаційних критеріїв матиме наслідком суттєве зростання витрат на здійснення акціонерними товариствами корпоративних процедур, що в свою чергу призведе до порушень їх нормальної господарської діяльності, суттєво ускладнить можливість отримання інвестицій, призведе до порушень прав міноритарних акціонерів.**

ПАКУ пропонує відмовитись від дозвільного принципу формування реєстру оцінювачів та сформуванати і вести його за наступними принципами:

1) Автоматично включити до реєстру оцінювачів, які можуть проводити незалежну оцінку у випадках, встановлених законодавством про цінні папери та акціонерні товариства, всіх суб'єктів оціночної діяльності, які мають право проводити практичну діяльність з оцінки майна за напрямом 2 «Оцінка цілісних майнових комплексів, паїв, цінних паперів, майнових прав та нематеріальних активів, у тому числі прав на об'єкти інтелектуальної власності», або здійснювати це виключно за заявницьким принципом без встановлення вимог щодо надання будь-яких додаткових «кваліфікаційних» документів.

2) В подальшому виключати з реєстру суб'єктів оціночної діяльності, які допустили порушення стандартів оцінки майна або інші порушення (з чітко визначеним їх переліком), що призвели до порушень прав акціонерів та/або інвесторів.

З повагою,

Голова Правління ПАКУ

О. Окунєв